

145 (145).
AHARON MANKIRYAN'IN ANLATTIKLARI
(1903, HACIN DOĞUMLU)

Bizi sürgüne gönderdiklerinde, yollarda çok sıkıntı çektik; günlerce, haftalarca aç, susuz, güneşin altında yürütüyorlardı. Bir gün Fırat'ın kıyısına Almanlar gelip yemek yediler. Biz artık Rakka'ya varmıştık. Biz ise yalınayak ve aç onlara bakıyorduk; bize acımaları için ıstavroz çıkarıyorduk. Bir de baktık ki, kutu içindeki yiyeceği suya attılar. Birkaç genç suya atladık; aramızdan iki kişi boğuldu...

Fırat'ın suyu kanlıydı; o suyu içmek dahi mümkün değildi; cesetler suyun yüzeyinde kayıyordu. Su içmek için, biz suyun ta dibine dalıyorduk...

Yürüyemeyenler yere oturup ya da serilip, "Su! Su!" diyerek ölüyorlardı. Her tarafta kurumuş cesetler vardı...

Biz Der Zor'daki zulmü görmüştük. Hacın'da direniş yaparken, dövüşürken, Der Zor'un intikamını almak istiyorduk*.

Seksen yaşında bir Türk Paşa vardı; o, ebeveynini kaybetmiş Berzınlı küçük bir kızı kendisine karı olarak almıştı; gidip o kızı kurtardık...

Kemal Hacın'ın ismini yok etmek istedi; Hacın'ı yaktı; Hacınlıların büyük bir kısmı yandı; ama, biz ölmedik... Ondan sonra, Yunanistan'a gittim; sonra da, Ermenistan'a geldik. Şimdi, Nor Hacın yerleşim bölgesinde bizim heykelimiz var; orda bir de müze var...